

Sygn. akt I C 1018/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Fiałkowska - Sobczyk

Protokolant: Robert Purchalak

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora (...)

przeciwko Miastu O.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Miasta O. na rzecz powoda Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora (...) kwotę 349 105,11 zł (trzysta czterdzieści dziewięć tysięcy sto pięć zł i jedenaście groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 247 496,41 zł od dnia 12 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty;
- 3 775,07 zł od dnia 16 lipca 2011 r. do dnia zapłaty;
- 3 841,12 zł od dnia 19 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty;
- 9 171,93 zł od dnia 30 września 2011 r. do dnia zapłaty;
- 126,29 zł od dnia 2 listopada 2011 r. do dnia zapłaty;
- 3 975,51 zł od dnia 20 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty;
- 10 939,38 zł od dnia 31 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 355,75 zł od dnia 3 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 7 698,89 zł od dnia 14 maja 2012 r. do dnia zapłaty;
- 22 750,88 zł od dnia 17 lipca 2012 r. do dnia zapłaty;
- 3 649,61 zł od dnia 25 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 4 005,93 zł od dnia 2 października 2012 r. do dnia zapłaty;
- 2 477,23 zł od dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;
- 23 239,91 zł od dnia 9 maja 2013 r. do dnia zapłaty;
- 5 601,20 zł od dnia 4 września 2013 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej Miasta O. na rzecz powoda Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora (...) kwotę 7 217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nie obciąża strony pozwanej kosztami sądowymi za I instancję.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt I C 1018/13

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa – Generalny Dyrektor (...) w pozwie z dnia 11 lipca 2013 r. skierowanym przeciwko Miastu O. wniósł o zasądzenie kwoty 354 625,47 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi jak w pozwie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 14 400 zł stanowiącej dwukrotność stawki minimalnej.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jest zarządcą dróg krajowych, w tym drogi nr (...) w miejscowości S. (zjazd P.) i drogi nr (...) – węzeł D.. Wskazane drogi znajdują się w obszarze Miasta O. i posiadają infrastrukturę oświetlenia drogowego, zbudowaną i utrzymywaną przez powoda, który pokrywa także koszty dostaw energii elektrycznej. Na terenie Miasta O. znajduje się 37 punktów oświetleniowych w rejonie węzła P. oraz 122 punkty oświetleniowe w rejonie węzła D..

Z uwagi na fakt, że to strona pozwana ma obowiązek finansowania oświetlenia dróg publicznych na terenie Miasta O., powód zwrócił się do niej pismem z dnia 8 listopada 2010 r., informując o powyższym obowiązku. Pismo to pozostało bez odpowiedzi. Dlatego też powód poinformował pozwaną o wszczęciu procedury rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji dotyczących dróg krajowych, w tym drogi krajowej nr (...) na węźle D. oraz drogi krajowej nr (...) w miejscowości S. na wysokości zjazdu P., położonych na terenie Miasta O..

Powód dwukrotnie skierował do strony pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 247 496,41 zł tytułem kosztów poniesionych przez niego na oświetlenie drogi krajowej nr (...) w miejscowości S. na wysokości zjazdu P. i drogi krajowej nr (...) – węzeł D.. Wystawił także notę odsetkową na kwotę 1 762,99 zł.

Przy czym powód rozliczał otrzymane za energię elektryczną faktury w ten sposób, że kwotę wynikającą z danej faktury dzielił pomiędzy Urząd Miasta O. i Urząd Gminy O., bowiem na węźle D. są ogółem 193 lampy, z których 122 przypadają na stronę pozwaną, zaś na węźle P. jest łącznie 90 lamp, z których 37 przypada na pozwaną. Dzieliąc kwotę z określonej faktury przez ilość lamp ogółem i mnożąc przez ilość lamp położonych na terenie każdej z gmin, powód otrzymywał kwotę do zapłaty przypadającą na stronę pozwaną – Miasto O..

W dalszej części uzasadnienia powód podniósł, że obowiązek strony pozwanej w zakresie finansowania oświetlenia dróg publicznych wynika z art. 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Jest to obowiązek o charakterze publicznoprawnym, zaś ustawodawca przesądził, że należy on do zadań własnych gminy. Dlatego też pozwana nie mogła i nadal nie może uchylić się od jego realizowania. W ocenie powoda, w niniejszej sprawie nie znajdzie ponadto zastosowania przepis art. 18 ust. 3 powyższej ustawy, który wyłącza z zakresu obowiązku gminy finansowanie oświetlenia dróg krajowych będących autostradami lub drogami ekspresowymi w rozumieniu przepisów o autostradach płatnych. Ani bowiem droga krajowa nr (...), ani droga krajowa (...) w okresie dochodzonym pozwem, nie stanowiły dróg objętych wyłączeniem ze wskazanego wyżej przepisu.

Jako podstawę prawną swojego roszczenia powód wskazał art. 752 i n. k.c. albowiem, zdaniem powoda, podmiot, który finansował oświetlenie dróg publicznych zamiast uchylającej się od realizowania tego obowiązku gminy, może żądać od niej zwrotu wydatków na podstawie przepisów dotyczących prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, zaś gmina nie może powoływać się skutecznie na art. 754 k.c. Powyższy pogląd znajduje pełne poparcie w aktualnym orzecznictwie

sądów powszechnych, w tym Sądu Najwyższego (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.07.2012 r., II CSK 724/11, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.01.2013 r., VCSK 133/12, niepubl., wyrok Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 23.11.2011 r. I Ca 309/11, niepubl.).

Powód podał ponadto, że z uwagi na wskazaną wyżej podstawę materialnoprawną dochodzonego roszczenia, dochodzi odsetek ustawowych od dnia przypadającego po ostatnim dniu terminu płatności faktury za dostawę energii elektrycznej. Alternatywnie i jedynie z ostrożności procesowej powód wskazał jako termin początkowy liczenia odsetek okres 14 dni liczonych od dnia, w którym pozwana otrzymała wezwania do zapłaty poszczególnych kwot.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Miasto O. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana nie zakwestionowała obowiązku finansowania oświetlenia, wskazała jednak, iż przepis art. 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne stanowi także o planowaniu oświetlenia dróg, co w ocenie pozwanej ma w niniejszej sprawie podstawowe znaczenie. Powód na żadnym etapie realizacji inwestycji nie uzgadniał bowiem, ani nawet nie informował strony pozwanej, jak zaprojektowano oświetlenie obu spornych węzłów oraz jaką liczbę punktów świetlnych tam przewidziano. Pozwana wskazała, że gmina nie ma obowiązku planowania wszystkich placów i dróg publicznych, które znajdują się na jej terenie. Ponadto powód ma ustawowy obowiązek współdziałania z organami samorządu terytorialnego w zakresie rozbudowy i utrzymania infrastruktury drogowej. W niniejszej sprawie powód nie współpracował z pozwaną na etapie realizacji inwestycji pod nazwą budowa drogi ekspresowej (...), a zatem nie może domagać się pokrywania kosztów oświetlenia tego odcinka drogi.

W ocenie strony pozwanej przywoływane przez powoda orzeczenia Sądu Najwyższego nie mogą mieć w niniejszej sprawie zastosowania, bowiem zawierają rozważania dotyczące interpretacji wyłącznie art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy prawo energetyczne, a pomijają inne, niezwykle istotne zagadnienia zawarte w tym przepisie, jak właśnie planowanie inwestycji.

Strona pozwana zarzuciła ponadto, że sporny odcinek drogi ekspresowej (...) wymieniony jest jako płatny w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej.

Natomiast w piśmie procesowym z dnia 7 marca 2014 r. strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia znacznej części roszczeń powoda, z uwagi na upływ trzyletniego terminu przedawnienia z art. 118 k.c. Wskazała, że pozew został złożony 11 lipca 2013 r., a więc roszczenia powoda powstałe przed 11 lipca 2010 r. uległy przedawnieniu.

W piśmie procesowym z dnia 9 kwietnia 2014 r. powód sprecyzował żądanie w zakresie odsetek i wskazał, że dochodzi odsetek ustawowych przyjmując, iż należą się one od dnia poniesienia przez powoda wydatków, tj. od dnia przypadającego po ostatnim dniu terminu płatności każdej z faktur za dostawę energii elektrycznej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oświetlony odcinek drogi na wysokości węzła D. znajduje się w ciągu drogi krajowej (...), zaś odcinek drogi położony w miejscowości S. na wysokości zjazdu P. stanowi drogę krajową nr (...).

Oba wskazane wyżej odcinki dróg położone są na terenie Miasta O.. Stanowią one własność Skarbu Państwa, zaś ich zarządcą jest Generalna Dyrekcja (...).

(okoliczność bezsporna);

W dniu 7 listopada 2006 r. Generalna Dyrekcja (...) Oddział we W.zawarła z (...) S.A.we W.umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych, na mocy której spółka zobowiązała się dostarczać energię elektryczną do oświetlenia estakady P..

Natomiast w dniu 17 września 2007 r. powód zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę nr (...), której przedmiotem było dostarczenie przez spółkę energii elektrycznej do oświetlenia estakady D..

(dowód: umowa sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych z dnia 07.11.2006 r. wraz z aneksem, k. 41- 43, umowa o sprzedaż energii elektrycznej i świadczenie usług przesyłowych z dnia 17.09.2007 r., k. 39-40);

Projekt wykonania oświetlenia zleciła i finansowała (...), a strona pozwana nie uczestniczyła w tej inwestycji i w jej planowaniu, jak również nie miała wglądu do dokumentacji.

(okoliczność bezsporna);

Pismem z dnia 8 listopada 2010 r. Generalna Dyrekcja (...) Oddział we W.poinformowała Urząd Miasta w O., że z dniem 1 stycznia 2011 r. proponuje zawarcie stosownego porozumienia, na podstawie którego zostanie przekazany Gminie O.obowiązek finansowania kosztów oświetlenia odcinka drogi ekspresowej (...)w obrębie obwodnicy Miasta O..

Z uwagi na brak odpowiedzi ze strony pozwanej, powód pismem z dnia 8 lutego 2011 r. poinformował ją o wszczęciu procedury rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji dotyczących m.in. drogi krajowej (...) na węźle D. oraz drogi krajowej nr (...) w miejscowości S. na wysokości zjazdu P.. Równocześnie powód wezwał pozwaną do podjęcia działań zmierzających do zawarcia stosownych umów na sprzedaż energii we własnym zakresie.

(dowód: pismo z dnia 08.11.2010 r., k. 76, pismo z dnia 08.02.2011 r., k. 77);

Kolejne pismo zawierające wezwanie do przejęcia finansowania oświetlenia spornych odcinków dróg krajowych, powód wysłał do strony pozwanej w dniu 3 marca 2011 r.

(dowód: pismo z dnia 03.03.2011 r., k. 78);

W odpowiedzi na wezwania do zapłaty kierowane przez powoda oraz przesyłane pozwanej noty odsetkowe, pozwana Gmina informowała powoda w kolejnych pismach, że ani Miasto O., ani też Urząd Miasta O. nie są stroną żadnej umowy zawartej z powodem, w szczególności dotyczącej zobowiązania co do warunków i zasad ponoszenia kosztów oświetlenia obwodnicy miasta O. stanowiącej element drogi (...), a w budżecie Miasta O. brak jest środków na sfinansowanie oświetlenia. Z uwagi na powyższe, strona pozwana odsyłała powodowi noty księgowo.

(dowód: pismo z dnia 04.07.2012 r., k. 81, pismo z dnia 25.05.2011 r., k. 401, pismo z dnia 03.11.2011 r. k. 449, pismo z dnia 25.04.2013 r. k. 552);

Na odcinku drogi przy węźle D.znajdują się łącznie 193 lampy, zaś na wysokości węzła P.– 90 lamp. Część oświetlenia położona jest na obszarze Miasta O., a pozostałe na terenie Gminy O.. W związku z powyższym powód zlecił (...)i (...) w O.podzielenie ogólnej liczby wszystkich punktów świetlnych pomiędzy powyższe Urzędy, zgodnie z ich lokalizacją. W ten sposób zostało ustalone, że na węźle D.na Miasto O.przypada 122 lamp, zaś na węźle P.– 37 lamp. Należność przypadającą na stronę pozwaną i Urząd Gminy O.powód wyliczał poprzez podzielenie kwoty wynikającej z faktur za dostawę energii elektrycznej przez ogólną ilość punktów świetlnych na każdym z węzłów, a następnie pomnożenie przez ilość lamp znajdujących się na terenie każdego z urzędów.

(dowód: zeznania świadka M. W., k. 612, elektroniczny protokół rozprawy z dnia 04.03.2014 r. czas: 00:00:55-00:04:30, zestawienia kosztów energii za oświetlenie drogi nr (...) w latach 2006-2011 w rozbiciu na urzędy, k. 48-54);

W okresie od 20 listopada 2006 r. do 16 marca 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia spornych odcinków drogowych leżących na terenie Miasta O. w łącznej wysokości 247 496,41 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 28 marca 2011 r.

(dowód: dokumenty księgowe dotyczące oświetlenia drogi krajowej nr (...), w tym faktury Vat za dostawę energii elektrycznej oraz potwierdzenia przelewów, k. 84-397, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 44-47);

Za okres od 28 marca 2011 r. do 26 kwietnia 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na węźle D. w obszarze Miasta O. w wysokości 3 775,07 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 1 lipca 2011 r.

(dowód: faktur Vat za dostawę energii elektrycznej, k.398, nota księgowa k. 399, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 400);

Za okres od 29 kwietnia 2011 r. do 30 maja 2011 r. i od 27 maja 2011 r. do 30 czerwca 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O., w łącznej wysokości 3 841,12 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 5 sierpnia 2011 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 408-410, noty księgowe k. 406-407, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 405);

Za okres od 28 lutego 2011 r. do 29 kwietnia 2011 r., od 26 kwietnia 2011 r. do 27 maja 2011 r. i od 30 czerwca 2011 r. do 29 lipca 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 9 171,93 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 15 września 2011 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 411- 421, noty księgowe k. 422-423, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 424);

Za okres od 29 lipca 2011 r. do 31 sierpnia 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na węźle P. w obszarze Miasta O. w wysokości 126,29 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 17 października 2011 r.

(dowód: faktura Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 426, nota księgowa k. 432, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 433);

Za okres od 31 sierpnia 2011 r. do 29 września 2011 r. i od 31 sierpnia 2011 r. do 30 września 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 3 975,51 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 5 grudnia 2011 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 436, 445, noty księgowe k. 446-447, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 448);

Za okres od 29 września 2011 r. do 24 listopada 2011 r. i od 30 września 2011 r. do 28 października 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 10 939,38 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 16 stycznia 2012 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 455-457, noty księgowe k. 453-454, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 448);

Za okres od 28 października 2011 r. do 24 listopada 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na węźle P. w obszarze Miasta O. w wysokości 355,75 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 19 marca 2012 r.

(dowód: faktura Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 463, nota księgowa k. 462, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 461);

Za okres od 24 listopada 2011 r. do 23 grudnia 2011 r. i od 24 listopada 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 7 698,89 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 29 kwietnia 2012 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 479-487, nota księgowa k. 478, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 477);

Za okres od 1 stycznia 2012 r. do kwietnia 2012 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 22 750,88 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 2 lipca 2012 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej wraz z dokumentacją księgową dotycząca kosztów oświetlenia, k. 495-519, nota księgowa k. 494, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 493);

Za okres od 20 kwietnia 2012 r. do 30 maja 2012 r. i od 26 kwietnia 2012 r. do 28 maja 2012 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 3 649,61 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 10 sierpnia 2012 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 528, 530, nota księgowa k. 527, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 526);

Za okres od 30 maja 2012 r. do 28 czerwca 2012 r. i od 28 maja 2012 r. do 21 czerwca 2012 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 4 005,93 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 17 września 2012 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 538-539, 541, nota księgowa k. 537, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 536);

Za okres od 26 czerwca 2012 r. do 27 lipca 2012 r. i od 21 czerwca 2012 r. do 30 lipca 2012 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 2 477,23 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 12 grudnia 2012 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej, k. 522-523, nota księgowa k. 521, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 520);

Za okres od 30 lipca 2012 r. do 28 listopada 2012 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 23 239,91 zł. Wezwanie strony pozwanej do zapłaty powyższej kwoty w terminie 14 dni, zostało jej doręczone w dniu 24 kwietnia 2013 r.

(dowód: faktury Vat za dostawę energii elektrycznej oraz dokumentacja księgowa dotycząca kosztów oświetlenia, k. 557-587, nota księgowa k. 555, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru k. 553);

W marcu 2011 r. i kwietniu 2011 r. powód poniósł koszty oświetlenia na spornych odcinkach drogowych w obszarze Miasta O. w łącznej wysokości 5 601,20 zł.

(dowód: faktura Vat za dostawę energii elektrycznej k. 455, zestawienie kosztów energii za oświetlenie drogi nr (...) k. 51, 54).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającym zakresie.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się na zgromadzonych w sprawie dokumentach, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a nadto na zeznaniach świadka M. W., które to zeznania korespondowały z pozostałymi dowodami w sprawie.

Bezsporna między stronami była okoliczność, że droga nr (...) w miejscowości S. (zjazd P.) i droga nr (...) – węzeł D. leżą w obrębie Miasta O.. Strona pozwana nie kwestionowała także wysokości dochodzonych przez powoda kwot, jak również dowodów w postaci faktur czy potwierdzeń przelewów dołączonych do pozwu.

Kwestią sporną między stronami było, czy opłaty z tytułu oświetlenia przedmiotowych odcinków dróg krajowych powinna ponosić Gmina O.(a konkretnie gmina miejska - Miasto O.), czy też ich zarządca – Skarb Państwa Generalna Dyrekcja (...). Ponadto strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia części roszczeń dochodzonych przez powoda, tj. powstałych przed 11 lipca 2010 r.

W pierwszej kolejności należy więc wskazać, że Sąd uznał ten ostatni zarzut za nieuzasadniony. Stosownie do treści art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Żądanie pozwu nie jest przedawnione, nie jest to bowiem świadczenie okresowe ani związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a przepis szczególny nie przewiduje w tym przypadku innego niż dziesięcioletni termin przedawnienia. Wskazać w tym miejscu należy, że powód w pozwie wyraźnie podał podstawę prawną swojego żądania oraz przytoczył okoliczności faktyczne je uzasadniające. W wyroku z dnia 19 lipca 2012 r. (II CSK 724/11, niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdził, że podstawę odpowiedzialności osoby, za którą bez podstawy prawnej inny podmiot wykonał obowiązek ustawowy, ponosząc z tego tytułu wydatki, stanowią albo przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia (art. 752 i nast. k.c.), albo przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405-409 k.c.). Zaznaczył jednak, że wybór roszczenia należy do powoda i zastosowanie pierwszej z nich wyłącza drugą. Dopiero gdyby Sąd stwierdził, że okoliczności faktyczne danej sprawy nie dają podstaw do zakwalifikowania stosunku jako prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, mógłby zastosować przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu.

W rozpoznawanej sprawie powód jednoznacznie wskazał, że podstawą prawną jego żądań są przepisy art. 752 i nast. k.c., zaś strona pozwana tego nie podważała. Również Sąd, po dokonaniu oceny podstawy prawnej żądania zwrotu przez stronę pozwaną kosztów oświetlenia spornych odcinków dróg poniesionych przez powoda uznał, że obowiązek ten mogą uzasadniać powołane przez niego przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Zgodnie z art. 752 k.c., kto bez zlecenia prowadzi cudzą sprawę, powinien działać z korzyścią osoby, której sprawę prowadzi i zgodnie z jej prawdopodobną wolą, a przy prowadzeniu sprawy obowiązany jest zachowywać należyłą staranność. W myśl art. 753 § 1 k.c., prowadzący cudzą sprawę bez zlecenia powinien w miarę możliwości zawiadomić o tym osobę, której sprawę prowadzi i stosownie do okoliczności albo oczekiwać jej zleceń, albo prowadzić sprawę dopóty, dopóki osoba ta nie będzie mogła sama się nią zająć. Z czynności swych prowadzący cudzą sprawę powinien złożyć rachunek oraz wydać wszystko, co przy prowadzeniu sprawy uzyskał dla osoby, której sprawę prowadzi. Jeżeli działał zgodnie ze swoimi obowiązkami, może żądać zwrotu uzasadnionych wydatków i nakładów wraz z ustawowymi odsetkami oraz zwolnienia od zobowiązań, które zaciągnął przy prowadzeniu sprawy (art. 753 § 2 k.c.). Zatem przesłankami stosowania przepisów o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia są w szczególności ingerencja w cudze sprawy bez jakiegokolwiek tytułu prawnego poprzez dokonanie czynności faktycznych lub prawnych, podjęcie się prowadzenia sprawy jako cudzej, z własnej inicjatywy i bez obowiązku oraz działanie z korzyścią dla osoby zainteresowanej w znaczeniu subiektywnym i obiektywnym.

Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. W myśl art. 7 ust. 1 zd. 1 powołanej wyżej ustawy, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W dalszej części przepisu wyliczono, jakie działania zalicza się do zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 7 ust. w pkt 3 w szczególności zadania własne obejmują sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz. Użycie przez ustawodawcę zwrotu „w szczególności” wskazuje, iż katalog zadań własnych gminy nie jest zamknięty. Zadania własne gmin są bowiem także określone w innych ustawach. W tym także w przepisie art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, zgodnie z którym do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy oraz finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na jej terenie. Zarazem z mocy art. 18 ust. 3 powołanej ustawy przepis ten nie ma zastosowania do autostrad i dróg ekspresowych w rozumieniu przepisów o autostradach płatnych.

Jak zostało ustalone, ani odcinek drogi krajowej (...) na węźle D., ani też drogi krajowej nr (...) w miejscowości S. na wysokości zjazdu P., nie podlega przepisom o autostradach płatnych. Nie są one bowiem wymienione w żadnym z załączników do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej (Dz.U.2013.1263 j.t.). Dlatego też to strona pozwana powinna ponosić koszty oświetlenia odcinka drogi przebiegającego przez jej teren, albowiem nie była i nie jest ona zwolniona z ustawowego obowiązku finansowania tego oświetlenia.

Nie można także zgodzić się z twierdzeniami strony pozwanej, że powód winien współpracować z nią w zakresie planowania inwestycji polegającej na oświetleniu spornych odcinków dróg, w tym uzgadniać z nią, jaka liczba punktów świetlnych została przewidziana, zaś w sytuacji, gdy takich uzgodnień między stronami nie było, powód nie może domagać się pokrywania kosztów oświetlenia powyższych odcinków. Wskazać bowiem należy, że powołany w tym zakresie przez stronę pozwaną art. 18 ust. 3 ustawy prawo energetyczne stanowi odrębny od pozostałych, wskazanych w tym przepisie obowiązków gminy w ramach ogólnie określanego obowiązku zaopatrzenia w energię elektryczną. Zwrócić trzeba także uwagę, że skoro strona pozwana nie była inwestorem spornych dróg, to nie mogła zaplanować sposobu ich oświetlenia. Poza tym obowiązujące przepisy dokładnie precyzują warunki techniczne, które muszą zostać spełnione w zakresie sposobu oświetlenia dróg publicznych dla zapewnienia bezpieczeństwa ich użytkownikom. I to właśnie na Generalnym Dyrektora (...) jako zarządcy drogi krajowej spoczywa obowiązek dbania o bezpieczeństwo i wygodę ruchu na tej drodze. Jednocześnie jednak do obowiązków powoda nie należało finansowanie oświetlenia tych dróg, który to obowiązek o charakterze ustawowym spoczywa na stronie pozwanej.

Odnosząc się ponownie do podstawy prawnej żądania powoda, wskazać trzeba, że zawierając umowy o dostawę energii elektrycznej, a następnie finansując oświetlenie spornych odcinków drogowych, powód nie działał w wykonaniu swoich obowiązków ustawowych, gdyż obowiązek ten we wskazanym zakresie (jako zadanie własne) spoczywał na stronie pozwanej. Powód nie był także uprawniony z innego tytułu do podejmowania powyższych czynności za pozwaną. Dlatego też zawierając umowy z dostawcami energii i ponosząc koszty finansowania oświetlenia tych odcinków dróg krajowych, działał za stronę pozwaną - Miasto O., nie będąc do tego ani uprawnionym, ani zobowiązanym i mając świadomość braku podstaw do podjęcia tych czynności. Uznać zatem należy, że powód prowadził sprawę pozwanej („cudzą sprawę”), co wypełnia dyspozycję art. 752 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 10 maja 2012 r., sygn. I ACa 187/12, niepubl.).

Jak już była o tym mowa, stosownie do art. 753 § 2 zd. 2 k.c. jeżeli prowadzący cudzą sprawę działał zgodnie ze swoimi obowiązkami, może żądać zwrotu uzasadnionych wydatków i nakładów wraz z ustawowymi odsetkami. Podstawową przesłanką powstania tego uprawnienia jest działanie zgodnie z obowiązkami. Prawo żądania zwrotu dotyczy wszelkich wydatków, które były uzasadnione, a więc zostały poniesione w celu należytego wykonania czynności, których podjął się negotiorum gestor. Decydujące znaczenie ma celowy charakter wydatku. Uznać za takie

należy nie tylko wydatki konieczne, ale również inne potrzebne do prawidłowej realizacji dokonywanych przez niego czynności.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że Skarb Państwa reprezentowany przez Generalnego Dyrektora (...) może na podstawie powołanego przepisu dochodzić zwrotu tych wydatków. Nie ulega bowiem wątpliwości, że były one konieczne i celowe - powód działał w trosce o bezpieczeństwo na drogach, z korzyścią dla pozwanej. Wobec tego uzasadnione było co do zasady żądanie powoda zapłaty przez stronę pozwaną kwoty z tytułu zwrotu poniesionych wydatków na oświetlenie spornych odcinków drogowych.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostawała okoliczność, że strona pozwana w pismach kierowanych do powoda, jak również w toku procesu, odmówiła zwrotu wydatków na oświetlenie dróg i dalszego pokrywania wynikłych z tego kosztów. W ocenie Sądu odmowa taka w sytuacji istnienia po stronie pozwanej **obowiązku ustawowego w tym zakresie**, świadczy o tym, iż wolę taką należy uznać za sprzeczną z ustawą w rozumieniu art. 754 k.c. in fine, a dokładnie z treścią art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy prawo energetyczne, zgodnie z którym do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy finansowanie ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy. Podkreślić w tym miejscu wypada, że wskazane zadanie gminy ma charakter obowiązkowy, od którego wykonania gmina nie może odstąpić. Stanowisko pozwanej uznać należy również za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bowiem oświetlenie dróg ma niewątpliwie wpływ na podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób będących uczestnikami ruchu drogowego.

Powyższy pogląd prawny został również wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2014 r., w sprawie II CSK 183/13.

Jednocześnie powód w pozwie szczegółowo wyjaśnił, w jaki sposób rozliczył wystawione za dostawę energii faktury, dzieląc przypadające z nich należności pomiędzy stronę pozwaną (Miasto O. i gminę O. (Urząd Gminy O.)), co potwierdziła i sprecyzowała w swoich zeznaniach świadek M. W.. Metoda przedstawiona przez powoda jest w ocenie Sądu jasna, logiczna i prawidłowa. Mając dodatkowo na uwadze, że strona pozwana nie kwestionowała wysokości dochodzonych przez powoda kwot, a tym samym zastosowanego przez niego sposobu ich wyliczenia, Sąd oddalił wnioski powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego elektrotechnika na okoliczność poprawności wykonywania przez powoda obciążenia strony pozwanej kosztami energii elektrycznej.

Powód na potwierdzenie wysokości dochodzonego roszczenia przedstawił szereg dokumentów księgowych dotyczących kosztów oświetlenia spornych odcinków drogowych, w tym faktury wystawione przez dostawców energii elektrycznej oraz potwierdzenia dokonanych przez niego z tego tytułu przelewów i w przeważającej części żądanie powoda zostało przez Sąd uwzględnione. Należy jednak zwrócić uwagę, że w punkcie 1.122. pozwu została wskazana przez powoda (zapewne omyłkowo) kwota 3 649 61 zł, podczas gdy z materiału dowodowego wynika, że powinna być wpisana kwota **3 214,44 zł**. W ocenie Sądu omyłkowo powód także wpisał w treść żądania kwotę 5 085,14 zł (punkt 1.124.), gdyż w istocie stanowi ona całkowitą sumę z faktury Vat nr (...) (k. 541), z której na Urząd Miasta O. przypada kwota 3 214,44 zł (por. k. 542), a więc wskazana już przez powoda w punkcie 1.122. pozwu. Dlatego też w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Rozstrzygnięcie o odsetkach Sąd oparł na treści art. 481 § 1 i 2 zd. 1 k.c. i art. 455 k.c. We wszystkich wezwaniach do zapłaty kierowanych przez powoda do strony pozwanej został jej wyznaczony 14-dniowy termin do zapłaty. I tak: wezwanie dotyczące kwoty 247 496,41 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 28 marca 2011 r., wezwanie dotyczące kwoty 3 775,07 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 1 lipca 2011 r., wezwanie dotyczące kwoty 3 841,12 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 05 sierpnia 2011 r., wezwanie dotyczące kwoty 9 171,93 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 15 września 2011 r., wezwanie dotyczące kwoty 126,29 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 17 października 2011 r., wezwanie dotyczące kwoty 3 975,51 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 5 grudnia 2011 r., wezwanie dotyczące kwoty 10 939,38 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 16 stycznia 2012 r., wezwanie dotyczące kwoty 355,75 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 19 marca 2012 r., wezwanie dotyczące kwoty 7 698,89 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 29 kwietnia 2012 r., wezwanie dotyczące kwoty 22 750,88 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 2 lipca 2012 r.,

wezwanie dotyczące kwoty 3 649,61 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 10 sierpnia 2012 r., wezwanie dotyczące kwoty 4 005,93 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 17 września 2012 r., wezwanie dotyczące kwoty 2 477,23 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 12 grudnia 2012 r., a wezwanie dotyczące kwoty 23 239,91 zł zostało doręczone pozwanej w dniu 24 kwietnia 2013 r. We wszystkich wskazanych wyżej przypadkach, poszczególne kwoty stały się wymagalne z upływem 14 - dniowego terminu, zatem odsetki ustawowe należało zasądzić od dnia następnego.

Jedynie odnośnie kwoty 5 601,20 zł Sąd zasądził odsetki ustawowe od dnia 04 września 2013 r., tj. dnia następującego po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pozwu. W zakresie tej kwoty powód nie wykazał bowiem, aby wystosował w stosunku do pozwanej wezwanie do zapłaty.

Sąd nie podzielił stanowiska powoda wyrażonego w piśmie procesowym z dnia 09 kwietnia 2014 r., że należne mu odsetki ustawowe winny zostać zasądzone od dnia poniesienia przez niego poszczególnych wydatków z tytułu dokonania opłaty za energię elektryczną. Pogląd przytoczony przez powoda jest w ocenie Sądu odosobniony, a ponadto zostało w nim stwierdzone, że odsetki „mogą” być liczone już od chwili poniesienia wydatków przez negotiorum gestora. W niniejszej sprawie Sąd uznał zatem, że odsetki powinny zostać zasądzone w sposób wskazany we wcześniejszych rozważaniach.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punktach I i II sentencji wyroku.

O kosztach procesu w punkcie III sentencji wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., bowiem powództwo w przeważającej części okazało się zasadne. Na zasądzoną od strony pozwanej na rzecz powoda z tego tytułu kwotę w łącznej wysokości 7 217 zł złożyły się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7 200 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Brak było w niniejszej sprawie podstaw do uwzględnienia żądania powoda zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w kwocie dwukrotności kosztów minimalnych. W ocenie Sądu nie zachodzą bowiem przesłanki o których mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – sprawa nie jest zawiła, a nakład pracy pełnomocników nie był w ocenie Sądu większy niż przeciętnie. Bez znaczenia dla ustalenia wysokości wynagrodzenia była okoliczność, że powód był reprezentowany przez dwóch profesjonalnych pełnomocników- radcę prawnego i adwokata. Koszty wynikające z równoczesnego korzystania z pomocy kilku adwokatów (radców prawnych) uznaje się bowiem za niezbędne tylko w granicach kosztów jednego adwokata (radcy prawnego) (por. art. 98 § 3 k.p.c.).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 k.p.c. Sąd, w punkcie IV sentencji wyroku nie obciążył strony pozwanej kosztami sądowymi za I instancję, których powód nie miał obowiązku uiścić.